

ÜNİVERSİTE HAZIRLIK SINIFI ÖĞRENCİLERİNİN DİL ÖĞRENME STRATEJİ TERCİHLERİ

Zekeriya Hamamcı
Düzce Üniversitesi
zekeriyahamamci@yahoo.com

Özet

Bu araştırmanın amacı Düzce Üniversitesi Hazırlık Birimi'nde öğrenim gören öğrencilerin yabancı dil öğrenme stratejilerini belirlemektir. Çalışma evrenini İngilizce Hazırlık Birimi'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Anketin uygulandığı gün okulda olan A1 seviyesinde seçgisiz seçim yöntemiyle seçilmiş toplamda 60 olmak üzere üç hazırlık sınıfı öğrencileri anketi cevaplamıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla Oxford (1990) tarafından geliştirilen ve Cesur ve Fer (2007) tarafından Türkçe'ye çevrilerek geçerlik-güvenirlik çalışması yapılan Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri kullanılmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen veriler frekans, yüzde ve aritmetik ortalama ile çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 16 paket programı kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre; Hazırlık Birimi öğrencileri üst düzeyde dil öğrenme stratejisi kullanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Dil öğrenme stratejileri, hazırlık birimi öğrencileri.

LANGUAGE LEARNING STRATEGY PREFERENCES OF UNIVERSITY PREPARATORY CLASS STUDENTS

Abstract

The purpose of this research is to determine the language learning strategies of the students who study at Düzce University Department of Foreign Languages. The population of this research consists of 60 randomly selected students from three different preparatory classes whose levels were A1. To collect data in this research, Language Learning Strategies Inventory, which was developed by Oxford (1990) and translated and tested for validity and reliability by Cesur and Fer (2007) was used. At the end of the research, the data to identify language learning strategies were determined by frequency, percentage and average SPSS 16 packet program was used to analyze the data. According to the results obtained from this research, the students use high level language learning strategies according to the result of the inventory.

Key Words: Language learning strategies, preparatory class students.

GİRİŞ

Yabancı dil eğitiminde, öğretmen merkezli yaklaşımlardan öğrencilerin dil öğreniminde daha etkin olduğu bir merkeze yönelim doğrultusunda strateji sınıflandırmalarından kaynaklanan veya bunlara katkı yapan birçok çalışma gerçekleştirilmiştir. (O'Malley & Chamot, 1990; Oxford, 1990; Wenden & Rubin, 1987).

Dil öğrenme stratejilerini (DÖS) Cohen (2003) öğrenen tarafından bilinçli şekilde seçilen "öğrenme süreçleri" olarak açıklamıştır. Oxford (1999) ise DÖS'ü öğrencilerin yabancı dil öğrenmede becerilerini geliştirmek için kullandıkları belli etkinlik, davranış ya da teknikler olarak tanımlanmıştır. Weinstein, Husman ve Dierking (2000) ise DÖS'ü yeni bilginin ve becerilerin edinilmesi, anlaşılması ya da diğer ortamlara transfer edilmesini kolaylaştıracak düşünce, davranış, inanç ya da duyguları kapsayan stratejiler olarak tanımlamışlardır. Kısaca DÖS öğrenenlerin öğrenmeyi kolaylaştırmak amacıyla kullandıkları yöntem davranış ve düşünceler olarak tanımlanabilir. Bu stratejiler yeni öğrenilen yabancı dilin içselleştirilmesini, saklanmasını, geri getirilmesini ya da kullanılmasını kolaylaştırmaktadır.

Riding ve Rayner (1998) DÖS'ü öğrenenin genel öğrenme süreçlerini yetersiz ve faydasız bulduğunda, işe koştuğu kendine özel ve sadece ona uygun teknikler olarak tanımlamışlardır. Bu teknikler öğreneni bireysel olarak amacına ulaştırıyorsa DÖS olarak adlandırılabilir.

Ehrman, Leaver ve Oxford (2003) DÖS'lerin tek tek değil bir kaçının aynı anda beraber kullanılması gerektiğini, öğrenene özel ve onun tercihlerine uygun olması DÖS'ü geçerli ve etkili kıldığını dile getirmişlerdir.

1990'lı yıllarda O'Malley ve Chamot (1990), Oxford (1990) ve Wenden (1991) yazdıkları dil öğrenme stratejileri konusundaki makale ve kitaplarla DÖS'ün yabancı dil öğretiminde (YDÖ) tanınmasını sağlamıştır. DÖS ile ilgili ilk araştırmalar 1970'lerde başarılı dil öğrenenlerin özelliklerinin araştırılmasıyla başlamıştır (Naiman, 1978; Rubin, 1975; Stern, 1975; Wong-Fillmore, 1979; Norton ve Toohey, 2001). Bu araştırmalarda yüksek seviyede dil yeterliliği, becerisi ve motivasyonun yanında, öğrencilerin bireysel öğrenme teknikleriyle diğer deyişle DÖS ile aktif ve yaratıcı katılımlarının da başarılı olmalarında önemli rol oynadığı gözlenmiştir.

Her birey diğerinden bağımsız ve farklı özelliklere sahiptir. Bireysel farklılıklar dediğimiz bu özellikler, öğretme sürecini yapılandırma ve öğrenmede önemli rol oynar. Bilişsel kuramlar ve öğrenci merkezli yaklaşımların öğrenen ve öğrenmeye yaptığı vurguyla birlikte bireysel farklılıklar önem kazanmıştır. Buna göre, bir öğretim ortamında bulunan her bir öğrenci öğretim uygulamasına farklı tepki verebilmekte ve bilişsel, duyuşsal, sosyal ve fizyolojik özelliklerine göre uyarıcıyı algılamakta, bilgiyi işleyerek şekillendirmekte ve öğrenmesini gerçekleştirmektedir. Diğer bir deyişle bireysel özelliklerine göre her bir öğrenen öğrenmede kendi özel yaklaşımlarını kullanmaktadır (Cesur, 2008).

Günümüzde öğrenciler gerek okullarında gerekse çevrelerinde çok farklı bilgilerle karşılaşmakta ve bu bilgileri zihinlerine yerleştirmede zaman zaman sorunlar yaşayabilmektedirler. İşte bu noktada, bireylere yardımcı olabilecek unsurlardan biri öğrenme stratejileridir. Öğrenme stratejileri, belleğe yerleştirme, geri getirme gibi bilişsel stratejileri ve bilişsel stratejileri yönlendirici, yürütücü biliş süreçlerini kapsayan ve öğrencinin öğrenmesini etkileyen, öğrenci tarafından kullanılan davranış ve düşünme süreçleridir. Bu stratejilerle, öğrenciler okulda ve okul dışında öğretmen yardımı olmadan da öğrenmeyi gerçekleştirebilecek, başka bir deyişle "bağımsız öğrenci" ya da "stratejik öğrenci" olabileceklerdir (Senemoğlu, 2000).

Bir çok araştırmacı DÖS'ü sınıflandırmışlardır (O'Malley, ve diğ., 1985; Oxford, 1990; Stern, 1992; Wenden ve Rubin, 1987). Bu sınıflandırmalar incelendiğinde hepsinin birbirine benzer özellikler taşıdığı ve aralarında büyük farklar olmadığı görülmektedir. En çok bilinen DÖS sınıflaması Oxford'un (1990) sınıflamasıdır. Oxford'un (1990) DÖS sınıflaması iki temel boyut altında 6 alt boyuttan meydana gelmiştir. İki temel boyut doğrudan ve dolaylı öğrenme stratejileridir. Alt boyutlar ise bellek stratejileri (bilginin uzun süreli belleğe gönderilmesini ve iletişim amacıyla tekrar hatırlanmasını sağlamaktadır), bilişsel stratejiler (zihinsel model oluşturma, gözden geçirme ve hedef dilde mesaj alıp üretme için kullanılırlar), telafi stratejileri (dil kullanımında bilgi eksiği ortaya çıktığında bunu gidermek üzere kullanılırlar), üst biliş stratejileri (öğrenenleri kendi öğrenmelerini planlamalarına, düzenlemelerine, odaklanmalarına ve değerlendirmelerine imkan sağlayan stratejilerdir), duyuşsal stratejiler (öğrenenlerin öğrenme ile ilgili duygularını, motivasyonlarını ve tutumlarını kontrol etmelerine yardım eden stratejilerdir), sosyal stratejiler (sözlü iletişimde etkileşimi sağlamaya yardım eden stratejilerdir) olarak sıralanmıştır.

Alt boyutlar incelendiğinde stratejilerin doğrudan ya da dolaylı olsun birbirleriyle etkileşim halinde olduğu görülmektedir. Örneğin öğrencinin arkadaşına soru sorması 'sosyal' stratejileri kullandığını, fakat sorunun cevabını alıp o cevabı anlamak için bilgilerini kullanması ve diyalogu devam ettirmek için yeni ve anlamlı bir cümle kurması ise 'bilişsel' ve 'bellek' stratejilerini kullanmasını gerektirir. Bu örnek stratejilerin birbirleriyle çok yakın bağlantı içinde olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Bu çalışmada incelenecek olan Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri (DÖSE) Oxford (1990) tarafından geliştirilmiş bilinen ve yaygın şekilde kullanılan bir ankettir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, Oxford (1990) tarafından geliştirilen Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri kullanılarak Düzce Üniversitesi hazırlık biriminde öğrenim gören öğrencilerin dil öğrenme stratejileri kullanımları incelenmiştir.

YÖNTEM**Evren ve Örneklem**

Araştırmanın evrenini 2011-2012 öğretim yılında Düzce Üniversitesi İngilizce Hazırlık Birimi'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Anketin uygulandığı gün A1 seviyesinde okulda olan rasgele seçilmiş üç hazırlık sınıf öğrencileri anketi cevaplamıştır. Uygulamaya 39 erkek ve 21 bayan olmak üzere toplamda 60 öğrenci katılmıştır ve bu anketlerin tümü de geçerli sayılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak, Oxford (1990) tarafından hazırlanan Dil Öğrenme Stratejileri Ölçeği kullanılmıştır. Dil Öğrenme Stratejileri Ölçeği, yabancı dil öğrenen öğrenciler için hazırlanmış 6 boyut ve 50 maddeden oluşan 5'li ve 3'lü Likert tipi bir ölçektir. Ölçek, biri anadili İngilizce olan öğrencilere, diğeri ise İngilizce öğrenmek isteyen yabancılara yönelik olmak üzere iki farklı şekilde hazırlanmıştır. Bu çalışmada da kullanılan ikinci versiyonu daha önce çeşitli dillere çevrilmiş ve farklı ülkelerde uygulanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplama aracı olarak kullanılan Dil Öğrenme Stratejileri Ölçeği'nde yer alan tüm ifadeler için "Her zaman doğru (3)", "Bazen doğru (2)", "Kesinlikle doğru değil (1)" dereceleri kullanılmıştır. Veriler SPSS 16.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilen cevapların frekans dağılımları, yüzdelik ve ortalama hesaplamaları yapılmıştır. Üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin kullandığı stratejilerin değerlendirilmesi Oxford (1990) tarafından yapılan çalışmada belirtilen ortalamalar temel alınmıştır. Bu oranlara göre, 1.4 ve altındaki ortalama düşük, 1.5 ve 2.1 arasındaki ortalama orta, 2.2 ve üstündeki ortalama ise yüksek seviyede strateji kullanımını göstermektedir.

BULGULAR

Bu çalışmada elde edilen bulgular ölçülen strateji gruplarının bağlı bulunduğu bölümlerden elde edilen veriler analiz edilerek yorumlanmıştır.

Tablo 1: Öğrenciler Tarafından Kullanılan Bellek Stratejileri

Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri Oxford (1990)	Her zaman doğru		Bazen doğru		Kesinlikle doğru değil		Ortalama
	F	%	F	%	f	%	
1. İngilizce'de bildiklerimle yeni öğrendiklerim arasında ilişki kurarım.	48	80	11	18.3	1	1.7	2,7833
2. Yeni öğrendiğim kelimeleri hatırlamak için bir cümlede kullanırım.	9	15	51	85			2.1500
3. Yeni öğrendiğim kelimeleri akılda tutmak için kelimenin telaffuzuyla aklıma getirdiği bir resim ya da şekil arasında bağlantı kurarım.	30	50	28	46.7	2	3.3	2.4667
4. Yeni bir kelimeyi o sözcüğün kullanılabileceği bir sahneyi ya da durumu aklımda canlandırarak hatırlarım.	35	58.3	19	31.7	6	10	2.4833
5. Yeni kelimeleri aklımda tutmak için, onları ses	19	31.7	25	41.7	16	26.7	2.0500

benzerliği olan kelimelerle ilişkilendiririm.							
6. Yeni öğrendiğim kelimeleri aklımda tutmak için küçük kartlara yazarım.			16	26.7	64	73.3	1.2667
7. Yeni kelimeleri vücut dili kullanarak zihnimde canlandırırım.	11	18.3	28	46.7	21	35	1.8333
8. İngilizce derslerinde öğrendiklerimi sık sık tekrar ederim.	13	21.7	36	60	11	18.3	2.0333
9. Yeni kelime ve kelime gruplarını ilk karşılaştığım yerleri (kitap, tahta ya da herhangi bir işaret levhasını) aklıma getirerek, hatırlarım.	24	40	34	56.7	2	3.3	2.3667

Ortalama: 2,15

Tablo 1’de görüldüğü üzere, öğrencilerin bellek stratejileri kullanımlarını ölçen bölümdeki ifadelere verdikleri değerlerin ortalaması 2,15’tir. Bu ortalama, Oxford (1990) tarafından belirlenen değerlendirme ölçeğine göre orta düzeyde strateji kullanımının üst seviyesini ifade etmektedir. Bellek stratejileri bölümünde en yüksek ortalamanın (2,78) olduğu ifade “ İngilizce’ de bildiklerimle yeni öğrendiklerim arasında ilişki kurarım” olurken, en düşük ortalamaya (1,26) sahip ifade “ Yeni öğrendiğim kelimeleri aklımda tutmak için küçük kartlara yazarım” olmuştur.

Tablo 2: Öğrenciler Tarafından Kullanılan Bilişsel Stratejiler

Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri Oxford (1990)	Her zaman doğru		Bazen doğru		Kesinlikle doğru değil		Ortalama
	F	%	f	%	f	%	
	10. Yeni sözcükleri birkaç kez yazarak, ya da söyleyerek, tekrarlarım.	34	56.7	17	28.3	9	
11. Anadili İngilizce olan kişiler gibi konuşmaya çalışırım.	26	43.3	25	41.7	9	15	2.2833
12. Anadilimde bulunmayan İngilizce’deki “th /θ / hw ” gibi sesleri çıkararak, telaffuz alıştırmaları yaparım.	31	51.7	23	38.3	6	10	2.4167
13. Bildiğim kelimeleri cümlelerde farklı şekillerde kullanırım.	15	25	36	60	9	15	2.1000
14. İngilizce sohbetleri ben başlatırım.	9	15	24	40	27	45	1.7000
15. T.V.’de İngilizce programlar ya da İngilizce filmler izlerim.	42	70	18	30			2.7000
16. İngilizce okumaktan hoşlanırım.	31	51.7	23	38.3	6	10	2.4167
17. İngilizce mesaj, mektup veya rapor yazarım.	13	21.7	36	60	11	18.3	2.0333
18. İngilizce bir metne ilk başta bir göz atarım, daha sonra metnin tamamını dikkatlice okurum.	38	63.3	17	28.3	5	8.3	2.5500
19. Yeni öğrendiğim İngilizce kelimelerin benzerlerini Türkçe’de ararım	34	56.7	21	35	5	8.3	2.4833
20. İngilizce’de tekrarlanan kalıplar bulmaya çalışırım.	24	40	31	51.7	5	8.3	2.3167

21. İngilizce bir kelimenin, bildiğim kök ve eklerine ayırarak anlamını çıkarırım.	13	21.7	18	30	29	48.3	1.7333
22. Kelimesi kelimesine çeviri yapmamaya çalışırım.	27	45	27	45	6	10	2.3500
23. Dinlediğim ya da okuduğum metnin özetini çıkarırım.	3	5	29	48.3	28	46.7	1.5833

Ortalama: 2,22

Öğrencilerin kullandıkları bilişsel stratejileri gösteren Tablo 2'ye bakıldığında, öğrencilerin üst düzeyde (2,22) bilişsel strateji kullandıkları görülmektedir. Bu bölümdeki ifadelerden en yüksek ortalamaya (2,70) sahip olanı “ TV’de İngilizce programlar ya da İngilizce diziler izlerim” olurken, en düşük ortalama (1,58) “ Dinlediğim ya da okuduğum metnin özetini çıkarırım” ifadesinde görülmektedir.

Tablo 3: Öğrenciler Tarafından Kullanılan Eksik Giderme Stratejiler

Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri	Her zaman doğru		Bazen doğru		Kesinlikle doğru değil		Ortalama
	F	%	F	%	F	%	
Oxford (1990)							
24. Bilmediğim İngilizce kelimelerin anlamını, tahmin ederek bulmaya çalışırım.	31	51.7	27	45	2	3.3	2.4833
25. İngilizce konuşurken bir sözcük aklıma gelmediğinde, el kol hareketleriyle anlatmaya çalışırım.	32	53.3	19	31.7	9	15	2.3833
26. Uygun ve doğru kelimeyi bilmediğim durumlarda kafamdan yeni sözcükler uydururum	6	10	24	40	30	50	1.6000
27. Okurken her bilmediğim kelimeye sözlükten bakmadan, okumayı sürdürürüm.	13	21.7	32	53.3	15	25	1.9667
28. Konuşma sırasında karşımdakinin söyleyeceği bir sonraki cümleyi tahmin etmeye çalışırım.	17	28.3	29	48.3	14	23.3	2.0500
29. Herhangi bir kelimeyi hatırlayamadığımda, aynı anlamı taşıyan başka bir kelime ya da ifade kullanırım.	45	75	14	23.3	1	1.7	2.7333

Ortalama: 2,20

Tablo 3'e bakıldığında, öğrencilerin yine diğer iki strateji gibi eksik giderme stratejilerini de nispeten üst düzeyde (2,20) kullandıkları görülmektedir. Bu bölümde, “ Herhangi bir kelimeyi hatırlayamadığımda aynı anlamı taşıyan başka bir kelime ya da ifade kullanırım” ifadesi en yüksek ortalamayı (2,73) alırken, en düşük ortalama (1,60) “Uygun ve doğru kelimeyi bilmediğim durumlarda kafamdan yeni sözcükler uydururum” ifadesinde gözlemlenmiştir.

Tablo 4: Öğrenciler Tarafından Kullanılan Üst bilişsel Stratejiler

Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri Oxford (1990)	Her zaman doğru		Bazen doğru		Kesinlikle doğru değil		Ortalama
	F	%	f	%	f	%	
	30. İngilizce’mi kullanmak için her fırsatı değerlendiririm.	27	45	27	45	6	
31. Yaptığım yanlışların farkına varır ve bunlardan daha doğru İngilizce kullanmak için faydalanırım.	36	60	21	35	3	5	2.5500
32. İngilizce konuşan bir kişi duyduğumda dikkatimi ona veririm.	37	61.7	21	35	2	3.3	2.5833
33. “İngilizce’yi daha iyi nasıl öğrenirim?” sorusunun yanıtını araştırırım.	35	58.3	20	33.3	5	8.3	2.5000
34. İngilizce çalışmaya yeterli zaman ayırmak için zamanımı planlarım.	10	16.7	24	40	26	43.3	1.7333
35. İngilizce konuşabileceğim kişilerle tanışmak için fırsat kollarım.	32	53.3	22	36.7	6	10	2.4333
36. İngilizce okumak için, elimden geldiği kadar fırsat yaratırım.	20	33.3	30	50	10	16.7	2.1667
37. İngilizce’de becerilerimi nasıl geliştireceğim konusunda hedeflerim var.	24	40	28	46.7	8	13.3	2.2667
38. İngilizce’mi ne kadar ilerlettiğimi değerlendiririm.	33	55	21	35	6	10	2.4500

Ortalama: 2,33

Üst bilişsel strateji kullanımını gösteren Tablo 4’ten görüldüğü üzere, hazırlık sınıfı öğrencileri bu stratejileri üst düzeyde (2,33) kullanmaktadır. Bu bölümde en yüksek ortalama (2,58) “İngilizce konuşan biri duyduğumda dikkatimi ona veririm” ifadesinin olurken, en düşük ortalama (1,73) sahip ifade “İngilizce çalışmaya yeterli zaman ayırmak için zamanımı planlarım” olmuştur.

Tablo 5: Öğrenciler Tarafından Kullanılan Duygusal Stratejiler

Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri Oxford (1990)	Her zaman doğru		Bazen doğru		Kesinlikle doğru değil		Ortalama
	f	%	F	%	F	%	
	39. İngilizce’mi kullanırken tedirgin ve kaygılı olduğum anlar rahatlamaya çalışırım.	21	35	35	58.3	4	
40. Yanlış yaparım diye kaygılandığımda bile İngilizce konuşmaya gayret ederim.	23	38.3	32	53.3	5	8.3	2.3000
41. İngilizce’de başarılı olduğum zamanlar kendimi ödüllendiririm.	15	25	18	30	27	45	1.8000

42. İngilizce çalışırken ya da kullanırken gergin ve kaygılı isem, bunun farkına varırım.	35	58.3	23	38.3	2	3.3	2.5500
43. Dil öğrenirken yaşadığım duyguları bir yere yazarım.			3	5	57	95	1.0500
44. İngilizce çalışırken nasıl ya da neler hissettiğimi başka birine anlatırım.	3	5	15	25	42	70	1.3500

Ortalama:1,88

Tablo 5'te verilerin ortalamalardan görüldüğü üzere, öğrenciler orta (1,88) düzeyde duygusal strateji kullanmaktadırlar. Bu bölümdeki ifadelerden en yüksek ortalamaya (2,30) sahip olanı "Yanlış yaparım diye kaygılandığımda bile İngilizce konuşmaya gayret ederim" olurken, en düşük ortalama (1,05) "Dil öğrenirken yaşadığım duyguları bir yere yazarım" ifadesinde görülmektedir.

Tablo 6: Öğrenciler Tarafından Kullanılan Sosyal Stratejiler

Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri Oxford (1990)	Her zaman doğru		Bazen doğru		Kesinlikle doğru değil		Ortalama
	f	%	f	%	F	%	
45. Herhangi bir şeyi anlamadığımda, karşımdaki kişiden daha yavaş konuşmasını ya da söylediklerini tekrar etmesini isterim.	38	63.3	22	36.7			2.6333
46. Konuşurken karşımdakinin yanlışlarını düzeltmesini isterim.	15	25	36	60	9	15	2.1000
47. Okulda arkadaşlarımla İngilizce konuşurum.	1	1.7	30	50	29	48.3	1.5333
48. İhtiyaç duyduğumda İngilizce konuşan kişilerden yardım isterim.	37	61.7	17	28.3	6	10	2.5167
49. Derste İngilizce sorular sormaya gayret ederim.	20	33.3	30	50	10	16.7	2.1667
50. İngilizce konuşanların kültürü hakkında bilgi edinmeye çalışırım.	18	30	15	25	27	45	1.8500

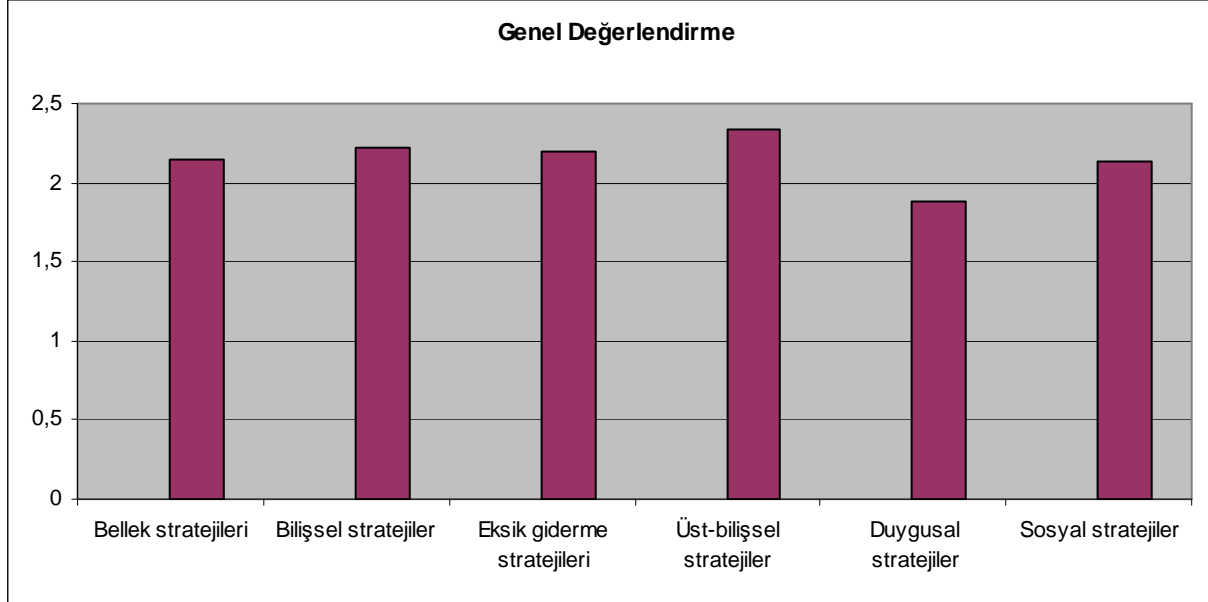
Ortalama: 2,13

Tablo 6'dan elde edilen verilere göre, hazırlık sınıfı öğrencilerinin sosyal strateji kullanımları da diğer stratejiler gibi üst (2,13) düzeydedir. Bu bölümde en yüksek ortalamaya (2,63) sahip ifade "Herhangi bir şeyi anlamadığımda, karşımdaki kişiden daha yavaş konuşmasını ya da söylediklerini tekrar etmesini isterim" iken, en düşük ortalamaya (1,53) sahip ifade "Okulda arkadaşlarımla İngilizce konuşurum" olarak karşımıza çıkmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, Düzce Üniversitesi İngilizce hazırlık Birimi'nde 2011-2012 öğrenim gören öğrencilerin, yabancı dil öğrenirken kullandıkları stratejiler Duygusal Stratejiler dışında tüm alt başlıklarda üst düzeydedir. Duygusal Strateji kullanımı diğer tüm başlıkların aksine orta seviyede görülmüştür. Bu veriler doğrultusunda, Oxford (1990) tarafından geliştirilen Dil Öğrenme Stratejileri Envanterinin alt bölümlerinde öğrencilerin cevaplarında en yüksek ve en düşük ortalamaları alan ifadelerin irdelenmesi ve buradan elde edilen bilgiler doğrultusunda dil öğretimi faaliyetlerinin yeniden düzenlenmesi önem arz etmektedir. Tablo 7' de verilen öğrenciler tarafından kullanılan stratejilerin genel değerlendirilmesi incelendiğinde, Üst bilişsel

stratejilerin en yüksek ortalamaya sahip olduğu ve hemen ardından bilişsel ve eksik giderme stratejilerinin öğrenciler tarafından tercih edildiği görülmektedir. Duygusal stratejilerin ise öğrencilerin strateji tercihleri arasında en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Grifik 1: Öğrenciler tarafından kullanılan stratejilerin genel değerlendirilmesi

Envanterin alt başlıklarına verilen cevaplar incelendiğinde, öğrencilerin İngilizce’de bildikleriyle yeni öğrendikleri arasında ilişkiler kurmaya, televizyonda İngilizce programlar izlemeye, herhangi bir kelimeyi hatırlayamadıklarında başka kelimeler kullanmaya, İngilizce konuşan biri duyduklarında dikkatlerini ona vermeye, yanlış yaparım diye kaygılandığımda bile İngilizce konuşmaya gayret etmeye ve herhangi bir şeyi anlamadıklarında karşılarındaki İngilizce konuşan kişiden daha yavaş konuşmasını ya da söylediklerini tekrar etmesini istemeye önem verdikleri görülmektedir. Bu ifadeler, envanterin her bir alt başlığında en yüksek ortalamaları almışlardır. Dil öğretim programları düzenlenirken bu ifadeler göz önünde bulundurulmalı ve öğrencilerin bu süreçten maksimum düzeyde faydalanması sağlanmalıdır.

Envanterde öğrencilerden en düşük notları alıp ortalaması en az olan ifadelerle bakıldığında ise, öğrenciler yeni öğrendikleri kelimeleri küçük kartlara yazmayı, dinledikleri veya okudukları metnin özetini çıkarmayı, uygun kelimeyi bilmedikleri durumda yeni kelimeler uydurmayı, İngilizce çalışma zamanlarını planlamayı, dil öğrenirken yaşadıkları duyguları bir kenara yazmayı ve okulda arkadaşları ile birlikte İngilizce konuşmayı fazla önemsememektedirler. Dil öğretim programları hazırlanırken, öğrencileri bu stratejilerden uygun olanlarını da kullanmaya sevk edecek ve böylelikle dil öğrenim sürecinde daha kapsayıcı çalışmalarını özendirerek adımlar atılmalıdır.

Öğrencilerin dil öğrenme stratejilerinin farkında olmaları ve kendilerine en uygun stratejilerle dil öğrenimlerini devam ettirmeleri çok önemlidir. Bu sebeple, öğrencilerin bir yabancı dili öğrenmeye başladıkları ilk andan itibaren, gerekli rehberlik vb. hizmetler sunulurken, öğrencilerin dil öğrenme süreçleri en verimli şekilde desteklenmelidir.

Not: Bu çalışma 26-28 Nisan 2012 tarihlerinde Antalya’da 46 Ülkenin katılımıyla düzenlenmiş olan “3rd International Conference on New Trends in Education and Their Implications”da sözlü bildiri olarak sunulmuş olup, “Journal of Research in Education and Teaching” Bilim Kurulu tarafından yayınlanmak üzere seçilmiştir.

KAYNAKÇA

Cesur, O. M. (2008). *Üniversite Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Yabancı Dil Öğrenme Stratejileri, Öğrenme Stili Tercihleri Ve Yabancı Dil Akademik Başarısı Arasındaki Açıklayıcı Ve Yordayıcı İlişkiler Örüntüsü*, (Yayımlanmamış doktora tezi), Yıldız Teknik Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Cesur, M. O. Ve Fer S. (2007). *Dil Öğrenme Stratejileri Envanterinin Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması Nedir?*. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi. Aralık 2007. Cilt:IV, Sayı:II, 49-74.

Cohen, A. D. (2003). The learner's side of foreign language learning: Where do styles, strategies, and tasks meet? *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 41(4), 279-292.

Ehrman, M. E., Leaver, B. L. & Oxford, R. L. (2003). A brief overview of individual differences in second language learning. *System*, 31, 391-415 .

Naiman, N., Fröhlich, M., Stern, H., & Todesco, A. (1978). *The good language learner*. Toronto: Ontario Institute for Studies in education.

Norton, B., & Toohey, K. (2001) Changing perspectives in on good language learners. *TESOL Quarterly*, 35(2), 307-322.

O'Malley, J.M., Chamot, A.U., Stewner-Manzanares, G. Küpper, L., & Russo, R. P. (1985). Learning Strategy Applications with Students of English as a Second Language, *TESOL Quarterly*, Vol. 19 No:3 557-583.

O'Malley, J.M., & Chamot, A. U. (1990). *Learning strategies in second language acquisition*. Cambridge:Cambridge Univ Press.

Oxford, R. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. New York: Newbury House.

Oxford, R. L. (1999). 'Style wars' as a source of anxiety in language classrooms. In D. J. Young (Ed.), *Affect in foreign language and second language learning* (s. 216-237). Boston: MacGraw-Hill.

Riding, R. & Rayner, S. (1998). *Cognitive Styles and Learning Strategies Understanding Style Differences in Learning and Behaviour*. London: David Fulton Publishers.

Rubin, J. (1975). What the 'good language learner' can teach us. *TESOL Quarterly*, 9, 41-51.

Rubin, J. (1987). *Learner Strategies: Theoretical Assumptions, Research History and Typology*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Senemoğlu, N. (2000). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Stern, H. H. (1975). What can we learn from the good language learner? *Canadian Modern Language Review*, 31, 304-318.

Stern, H. H. (1992). *Issues and Options in Language Teaching*. London: Oxford University Press.

Weinstein, C. E., Humsan, J., & Dierking, D. R. (2000). Self-regulation interventions with a focus on learning strategies. In M. Boekaerts, P. R. Pintrich & M. Zeidner (Eds.), *Handbook of self regulation* (727-747). San Diego: Academic Pres.

Wenden, A. (1991). *Learner strategies in language learning*. Hemel Hempstead: Prentice Hall.

Wenden, A., & Rubin, J. (1987). *Learner's strategies in Language Learning*. New Jersey: Prentice Hall.

Wong-Fillmore, L. (1979). Individual differences in second language acquisition. In C. J. Fillmore, W. S. Y. Wang & D. Kempler (Eds.), *Individual differences in language ability and language behaviour*.